

SFs tale til Budget 2026

SF's budgetforslag for 2026 handler om at prioritere. Vi står med et historisk stort økonomisk råderum, som vi har en forpligtelse til at bruge fornuftigt. Det er nu, vi skal investere i det, der skaber et Aarhus for de næste generationer.

For os er det et opgør med den evige spareiver, fællesbidrag og de årlige 'effektiviseringer.' Vi vil i stedet sætte børn, unge og familier i centrum. Vi vil handle nu på klima og natur. Og vi vil skabe et Aarhus, hvor velfærd og fællesskab gælder for alle.

Lad os sammen gribe denne historiske mulighed og bygge et Aarhus, der er rigt på livskvalitet, omsorg og grønne ambitioner.

Den økonomiske situation

Vi har et historisk stort økonomisk råderum, som vi har en forpligtelse til at bruge fornuftigt. Det er nu, vi skal investere i vores velfærd og vores klima – ikke for de næste par år, men for de næste generationer.

For os handler det om at stoppe med at tage med den ene hånd for at give med den anden. Det skal være slut med den evige spareiver. År efter år har vi haft fællesbidraget og de årlige "effektiviseringer." Men man kan ikke effektivisere omsorg. En hjemmehjælper kan ikke løbe hurtigere, og en pædagog kan ikke skifte bleer i et endnu højere tempo. Derfor foreslår vi - igen - at afskaffe fællesbidraget. Vi skal ikke fodre hunden med sin egen hale. De penge vi fordeler til velfærd skal hver og en øge velfærden.

Og selvom råderummet ser stort ud, så skal man ikke lade sig narre. Vi kan se i regnskabet af mange afdelinger har store merforbrug, som jo er udtryk for udgifter til et serviceniveau. Der er også tilsvarende store forventede udgifter for de kommende år, så det ser ud til, at hvis vi bare vil fastholde det nuværende serviceniveau, er der ikke penge nok.

Børn, unge og familier i centrum

Vores børn er vores fremtid, og de fortjener den bedste start på livet. Derfor er vores budgetforslag stærkt fokuseret på at styrke vores dagtilbud og skoler. Vi foreslår et markant og varigt løft af budgetterne i alle vuggestuer og børnehaver. Vi skal ansætte flere pædagogiske medarbejdere, så børnene møder voksne med tid til nærvær og leg. Det er ikke nok at leve op til minimumsnormeringer, de skal være et minimum ikke et maksimum, og det skal gælde på den enkelte institution, ikke bare som et gennemsnit. Vi vil også styrke dagplejen ved at sænke antallet af børn per dagplejer, styrke den pædagogiske ledelse og opgradere de fysiske rammer, så dagplejen ikke forsvinder.

For børnefamilierne handler det også om logistik og hverdagsstress. Vi vil sikre, at flere familier får en pasningsplads tættere på hjemmet. Den dyrebare tid, forældre spilder på transport, kan i stedet bruges på at være sammen med deres børn. Vi skal også have fokus på de svære sider af forældreskabet. Fødselsdepression rammer mange, og vi foreslår derfor at tilbyde screening og støtte til begge forældre, så ingen står alene med deres udfordringer.

Vi skal skabe blødere overgange for vores børn, når de skifter fra børnehave til skole og videre til klub. Vi vil lade pædagoger følge børnene på tværs af disse overgange for at skabe tryghed og kontinuitet. I vores skoler vil vi give et stort og nødvendigt økonomisk løft for at sikre midler til lejrture, to-lærer-timer og forebyggende tiltag, der styrker trivslen. Vi vil styrke PPR, den Pædagogisk Psykologiske Rådgivning, så de bedre kan hjælpe børn og familier i tide. Endelig skal vi levere på løftet om en ny budgetmodel for specialundervisning, der sikrer, at midlerne følger de stigende behov.

Vores unge er byens fremtid. De er et fundament for et levende og bæredygtigt Aarhus. Men mange unge mistrives. Derfor skal vi forankre de succesfulde initiativer i Ungepakken, som Frirum Aarhus og SundUng Aarhus. Disse tilbud fanger mistrivsel tidligt, styrker fællesskaber og giver de mest sårbare unge bedre og mere koordineret støtte til at komme i job eller uddannelse. Det er en investering, der på sigt både reducerer udgifter og – vigtigst af alt – skaber bedre livskvalitet.

Klima og natur, et ansvar vi må løfte

Klimaforandringerne venter ikke på vi tager os sammen til at sætte indsatser i gang engang i fremtiden, vi skal handle nu og vores budget skal afspejle denne virkelighed. Derfor har vi ambitiøse forslag til, hvordan vi skaber mere natur og renere luft i Aarhus.

Vi har en jordfond, og den skal gøres større. Vi foreslår konkret at opkøbe landbrugsjord og omdanne det til et sammenhængende naturområde på 2500 hektar i den sydlige del af kommunen. Det vil ikke alene styrke biodiversiteten, det vil konkret mindske udledningen fra landbruget ud i bugten. Det vil også beskytte vores grundvand og skabe nye, rekreative områder for alle aarhusianere. Vild natur og menneskelig aktivitet udelukker nemlig ikke hinanden.

Vi vil også flytte flere aarhusianere over i den offentlige transport og på cyklen. Det skal vi gøre ved at gøre den offentlige transport billigere og mere tilgængelig. Vi hører at borgmesteren vil det samme, hvis han altså bliver valgt igen. For os at se er der ingen grund til at vente, Vi vil have billigere og bedre offentlig transport nu! Derfor vil vi have flere busser til at køre oftere og etablere nye ruter, der dækker byens nye bydele. Vi skal også skabe et sammenhængende, trygt og effektivt cykelstinet, så cyklen kan blive det foretrukne transportmiddel for endnu flere aarhusianere.

En anden stor ambition for os er at genoplive Aarhus Bugt. Forskere og fiskere beretter om et livløst hav med iltsvind og mudret bund. Ja man kan se det med egne øjne, hvis man går en tur langs stranden, hvor fedtemøget skylder i land. Vi har jo foreslået, at gøre Aarhus bugt til en

marin naturnationalpark - heldigvis med stor opbakning fra byrådet. Men vi skal ikke være handlingslammede mens den proces kører. Derfor foreslår vi allerede nu at igangsætte en genopretningsplan — og at vi handler her og nu, ved at mindske udledningen fra landbruget, og ved at etablere ålegræs-enge og stenrev.

Et Aarhus for alle – velfærd, kultur og fællesskab

Vores forslag omhandler alle borgere, uanset alder og livssituation. Vi vil skabe et bedre ældreliv i Aarhus. Vi foreslår at afsætte ressourcer til ekstra personale på plejehjem og rehabiliteringscentre, så der er tid til omsorg og nærhed. Vi skal investere i efter- og videreuddannelse af personalet og forebygge fysisk nedslidning med fysioterapi og ergonomiske forbedringer. Det skaber bedre arbejdsforhold og sikrer, at vi kan fastholde dygtige medarbejdere.

Vi har også forslag der skal give en bedre hjælp til sårbare borgere, herunder en opdateret indsats for at hjælpe hjemløse med udgående teams, der møder borgerne der, hvor de er. Vi vil også etablere en tværfaglig klinik, der kan give en hurtigere og mere præcis udredning og behandling til de, der har pådraget sig en hjernerystelse.

Igennem besparelser er nogle tilbud forsvundet, som ellers var en del af den velfærd man bør kunne forvente i en kommune som Aarhus. Konkret vil vi genindføre muligheden for stemmetræning til transkønnede, så alle kan føle sig trygge og anerkendte i vores by.

Andre steder ser vi behov for at udvide, vi har et forslag om at udvide kommunens velfungerende "Ud og Lær-ordning" til udover skoleelever, også at omfatte mennesker med handicap, unge og voksne med demens og ældre på plejehjem. Så de bedre får adgang til byens kulturelle og sociale liv.

Vi vil forlænge åbningstiderne på vores biblioteker og derved styrke dem som lokale kulturinstitutioner. Og endelig vil vi fortsat give borgerne en direkte stemme i byrådet ved at videreføre ordningen med borgerforslag.

Konklusion

Velfærden halter bagud i Aarhus — i 2024 brugte kun to kommuner færre penge på serviceudgifter pr borger end os! Samtidig har vi en skatteprocent som er tredje laveste i Jylland. Vi tror de to ting hænger sammen! Vi vil gerne hæve skatten en lille smule, så vi kan øge velfærden til den enkelte aarhusianer.

Vi står med en historisk mulighed for at investere i Aarhus' fremtid og vores fælles velfærd. Lad os gribe den nu og vise, at vi tager vores ansvar alvorligt. Tak for ordet.